

Voorstel regioraad

Samenvatting

In het voorjaar van 2012 is het besluit genomen om alle brandweertaken en -voorzieningen van de 14 Twentse gemeenten onder te brengen in de Veiligheidsregio Twente (VRT). VRT verkeert in een lopend traject van financiële ontvlechting. Dit betekent onder andere dat per 1 januari 2013 alle gemeentelijke en regionale brandweervoorzieningen (gebouwen en materieel) door de VRT in eigendom worden overgenomen. De VRT dient hiervoor financieringsmiddelen aan te trekken. Op dit moment wordt ingeschat dat de VRT hiervoor een bedrag nodig zal hebben van circa € 40 miljoen.

Regio Twente beschikt al een aantal jaren over een overschot aan liquide middelen. Dit heeft te maken met het uitvoeringstempo van projecten waarvoor gemeenten een subsidiebijdrage toegekend hebben gekregen vanuit de BDU-gelden. Let wel: tegenover dit overschot aan liquide middelen staan veelal aangegane verplichtingen. Dit jaarlijks overschot aan liquide middelen bedraagt ongeveer € 80 miljoen. In februari 2012 hebben wij als dagelijks bestuur reeds een positief standpunt ingenomen met betrekking tot onze bereidheid om in de financieringsbehoefte vanuit de VRT als Regio Twente te voorzien middels het verstrekken van een lening aan de VRT door Regio Twente. Onze portefeuillehouder financiën heeft hiervan ook mededeling gedaan in de informele regioraad van 15 maart 2012.

Aan de regioraad,

Uw raad heeft op 19 juni 2002 de bevoegdheid voor het verrichten van burgerrechtelijke rechtshandelingen gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur. Echter, in artikel 3, lid 1 van het Treasurystatuut van Regio Twente is bepaald dat leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak uitsluitend verstrekt mogen worden aan door het algemeen bestuur goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij. Op grond van deze bepaling wordt u het onderhavige voorstel voorgelegd.

Toelichting

Op grond van de Wet Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer ontvangt Regio Twente jaarlijks een bedrag van bijna € 40 mln.,- onder meer bedoeld om mobiliteitsprojecten in de regio van cofinanciering te voorzien. Vanwege het tijdsverloop tussen de toekenning van deze gelden aan diverse projecten en de daadwerkelijke besteding daarvan is er in de loop der jaren een overschot aan liquide middelen ontstaan. Deze middelen staan nu uit op kortlopende deposito's en spaarrekeningen. Dit zijn kortlopende producten die zijn gekoppeld aan de geldmarktrente. Actuele rentevoet: c.a. 1,8%.

De Veiligheidsregio Twente staat aan de vooravond van overname van brandweeractiva (waaronder kazernes en grootschalig materieel). Zij dient normaliter hiervoor de nodige financieringsmiddelen aan te vragen bij een bank. De leningenportefeuille die hiervoor moet worden aangetrokken is gekoppeld aan de kapitaalmarktrente.

Wanneer Regio Twente als financier optreedt van de VRT, ontstaan er twee voordelen:

1. Beperking van het kredietrisico: de middelen staan immers niet meer uit bij een bank die (in theorie) failliet kan gaan.
2. Een hoger rendement. Uit voorzichtigheid is de marge naar beneden afgerond op 2%.
Afhankelijk van de tijdstippen waarop de activa van de afzonderlijke gemeenten worden overgedragen zal een goede becijfering gemaakt kunnen worden van het te verwachten hoger rendement.

De beoogde financiële constructie is haalbaar onder de volgende condities:

1. Zoals bekend heeft het kabinet net voordat zij demissionair was besloten de WGR-plus af te schaffen en de wettelijke taken gepaard gaande met de plus-status inclusief de financiële middelen over te hevelen naar de provincies. Dit wetsvoorstel was in voorbereiding en ligt op dit moment voor advies bij de Raad van State. De Tweede Kamer heeft besloten dit wetsvoorstel niet controversieel te verklaren. Op dit moment staat het wetsvoorstel nog niet geagendeerd voor de Tweede Kamer en onbekend is op welke termijn dit zal gebeuren. Wij gaan ervan uit dat de plus-status en de wettelijke taken in 2013 nog door Regio Twente uitgevoerd zullen worden. Dit betekent voorsnog dat de huidige BDU-gelden in 2013 nog volledig in handen van Regio Twente zijn.
2. Binnen het project "één brandweer Twente" is afgesproken en wordt er op toegezien dat de activa bijtijds worden overgedragen. De projectleider is zich bewust van het belang om op de voortgang van het deelproject "gebouwen en materieel" scherp te sturen. Het afbreukrisico wordt op dit punt als minimaal verondersteld.

Toetsing wettelijk kader

De belangrijkste toetsingskaders willen we noemen.

Wet Fido

In artikel 2 lid 1 van de Wet Financiering Decentrale overheden (Fido) is bepaald dat openbare lichamen uitsluitend alleen leningen kunnen aangaan, middelen uit kunnen zetten en garanties kunnen verlenen ten behoeve van de publieke taak.

De simpele vaststelling dat het hier gaat tussen twee openbare lichamen is voldoende om vast te stellen dat hiermee een publieke taak gediend wordt. Te meer nog omdat een gedeelte van de taken die eerst door Regio Twente werden uitgevoerd, denk hierbij aan de regionale brandweertaken, ingebracht zijn in de VRT.

Regeling Ruddo

In artikel 2a lid 1 van de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) is het openbare lichamen nadrukkelijk verboden om leningen aan te trekken met het enkele doel de aangetrokken leningen tegen een hoger rendement uit te zetten.

Er worden in de voorgestane constructie geen leningen afgesloten met het enkele doel de aangetrokken gelden tegen een hoger rendement uit te zetten. Van bankieren in de zin van artikel 2a lid 1 van de Ruddo is hier derhalve geen sprake.

Treasurystatuut

In artikel 3 lid 1 van het Treasurystatuut¹ van Regio Twente is bepaald dat leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak uitsluitend verstrekt mogen worden aan door het

¹ VRT kent een zelfde Treasurystatuut als Regio Twente

algemeen bestuur goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij. In onze situatie wordt een lening verstrekt door Regio Twente aan een ander openbaar lichaam, te weten de VRT. De VRT beslaat niet alleen het zelfde geografische werkgebied, maar is ook ingesteld door dezelfde 14 gemeenten als Regio Twente. Uiteindelijk zijn deze 14 gemeenten voor beide samenwerkingsverbanden eindverantwoordelijk. De kredietwaardigheid van beide samenwerkingsverbanden is derhalve gelijk. Door het verstrekken van de lening wordt geen overmatig risico gelopen.

Artikel 4 lid 4 van het Treasurystatuut van Regio Twente bepaalt dat het renteniveau van de lening/uitzetting zoveel mogelijk wordt afgestemd op de actuele rentestand en rentevisie. Kortom, er dient een lening tegen marktconforme tarieven verstrekt te worden.

Actuele ontwikkelingen toetsingskader: schatkistbankieren

Wij willen niet onvermeld laten dat op 3 september 2012 een brandbrief schatkistbankieren en wet houdbare overheidsfinanciën aan de lijsttrekkers voor de Tweede Kamerverkiezingen op 12 september 2012 is verstuurd door alle provincies, gemeenten en waterschappen (Interprovincieel Overleg, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Unie van Waterschappen). In deze brief wordt aandacht gevraagd om al tijdens de formatie het invoeren van het verplicht schatkistbankieren en wet houdbare overheidsfinanciën te heroverwegen. We wachten de uitkomsten van deze discussie met u met belangstelling af.

Op basis van de concept wetswijzigingen² die dienen ter inbedding van het besluit tot verplicht schatkistbankieren door medeoverheden wordt geconstateerd dat artikel 2 van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) als volgt komt te luiden: *Openbare lichamen kunnen ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, leningen verstrekken of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen in de schatkist van het Rijk aan.*

Deze informatie klopt met eerdere informatie die door de VNG is verstrekt via het nieuwsbericht VNG d.d. 13-06-2012³. Dit bericht liet namelijk een zelfde strekking zien en wel dat voor de decentrale overheden echter nog één uitzondering wordt gemaakt en dat betreft het verstrekken van geldleningen in het kader van de publieke taak.

Samenvattend

Vanwege het feit dat deze lening aan de VRT juist verstrekt wordt uit hoofde van een publieke taak, zijn wij dan ook van mening dat de verplichting tot schatkistbankieren hier niet van toepassing is. Wij concluderen dus ook dat op grond van het vigerende wetgeving en eigen beleidskaders van Regio Twente en de concept wetswijzigingen Regio Twente een lening kan en mag verstrekken aan de VRT.

Voorstel

1. In te stemmen dat aan de Veiligheidsregio Twente uit hoofde van een publieke taak, i.c. de brandweer taak, een geldlening wordt verstrekt voor de financiering van door de VRT van gemeenten over te nemen brandweergebouwen en activa.
2. Het dagelijks bestuur opdracht geven om, zodra meer duidelijk is over het te verwachten rendement als gevolg van het verstrekken van een geldlening, met een nadere rapportage te komen.

² <http://www.dsta.nl/dsresource?objectid=8698&type=org>

³ <http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/16/174.html>

Enschede, 3 september 2012

Dagelijks bestuur,
secretaris,

voorzitter,

dr. ing. G.J.M. Vos

P.E.J. den Oudsten

Bijlage(n)

--